

Natis 14.000. Štajerc stane za celo leto samo 60 krajcarjev.

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopiju.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Dopisi dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Za inserate uredništvo in upraviteljstvo
ni odgovorno.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—,
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—,
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 5.

V Ptuj v nedeljo dne 9. marca 1902.

III. letnik.

Vera in politika.

Na podlagi, da je naša sveta vera prevzvišena
dobrota, da bi se jo v politično strankarsko gonjo iz-
rabljalo in se jo na tak način poniževati smelo, smo
mi vsikdar zavzeli stališče, iz katerega smo tako po-
čenjanje pobijali in svesti smo si, da kar smo v tej
zadevi že storili in še bomo storili, da je to naše
stališče vse pohvale vredno in popolnoma pravilno
ter naši kršanski veri le v veliko korist.

Danes hočemo ponatisniti besede nekaterih viso-
kih cerkvenih poglavarjev, kateri so se obrnili
na svojo duhovščino in isto najkrepkeje svarili pred
zlorabo njenega svetega poklica v politične namene.

Pokojni dalmatinski nadškof Carew izrazil je
svojo nevoljo proti duhovnikom svoje škofije, ki se
vmešavajo v politiko, s sledečimi besedami:

„Že nekaj časa sem se tudi pri duhovščini te
škofije, posebno pri mlajših duhovnikih, opazuje ne-
dopustljivo vplivanje na stranke, katero žali-
bog našo deželo razdvojuje, in očitno je, da se isti de-

jansko, in to v veliko škodo duhovniškega poklica
in v nemalo pohujševanje ljudstva, vdeležujejo
političnih volitev. Taka dejanja morajo naša srca glo-
boko užaliti, ako vidimo, kako duhovniki dober del
svojih močij, krepkosti in delavnosti, kar vse bi mogli
porabiti le za božjo čast, po nepotrebnem zapravijo.
Da imajo duhovniki svojo pametno politično prepri-
čanje, da se svoje volilne pravice tako poslužijo kot
drugi, se jim ne zameri, ker tudi oni so pred postavo
državljanj; ali da se oni pri agitacijah postavijo kot
voditelji in se bojev različnih strank udeležujejo, to
je za nje brez izjeme nečastno in mi jim pre-
povemo to po vseh cerkvenih in svetih postavah, ker
to ni njihov poklic ali opravilo. Opravilo duhovnika
je opravilo miru in složnosti; duhovniki morejo v
svoji nebeški ljubezni, ktera jih more navduševati,
vse narode in stranke objemati; oni morejo z tistimi,
ki se z njimi ne vjemajo, imeti potrpljenje in ljudstvu
medsebojno ljubezen in strplivost predigati.“

Francoski škofje izdali so pastirski list v
katerem se bere:

Oče: To je že res. Pošten boj bi bil veliko lepši
kakor pa hinavski. Pa veš, nekaj družega je. Če
midva, t. j. če ti — moje prsi so od premnogega
kričanja že slabe postale — zmiraj ne vpiješ, tedaj
se nama bode izneverilo preveč bralcev, ker ljudje
grejo najrajši tja, kjer je velik hrušč in trušč. Zato
pa le rajši ostaniva, kakor sva b'la. Kaj le tiste
malenkosti, ki si jih farbal čez „Štajerca“! Kaj si že
lagal?

Sin: Zelo me je vest pekla, ker sem „Štajerca“
dražil, ko je prinesel kot prilogo pastirski list naših
škofov. To je bilo od njega pravzaprav zelo lepo,
ker v veliki ali v zelo natlačeni cerkvi človek ne
more vsake besede dobro zastopiti, posebno če du-
hovnik tiho ali hitro bere. Kdor pa sam in počasi
čita, temu ne uide nobena beseda. Zato si zdaj lahko
mislijo pametni ljudje: viš ju viš hinavca, njima že
celo ni prav, če človek pastirski list bere, imata pač
zelo slabo vest.

Oče: Norček, ravno tvoje zavijanje je bilo ime-
nitno. „Štajerc“ je hotel s pastirskim listom doka-
zati, da ni od škofov prepovedan, in zato midva, ki
imava vero zmiraj na jeziku, ne smeva hujskati

Pobeljeni grobovi.

Žaloigra iz življenja slovenskega naroda.

Kraj dejanja: Maribor ob Dravi.

Osebe:

Dalje.

1. „Naš Dom“, po domače „Fihpos,“
2. „Slov. Gospodar,“ njegov prečastiti oče,
3. „Štajerc“, zagovornik kmeta in obrtnikov,
4. Urša, gospodinja „Fihposovega očeta“,
5. Pravica, c. kr. žandarm.

III.

Sin: Jojmene, tedaj se nama bode še slabo godilo!

Oče: Nikar ne obupaj, dečko moj! Si že poza-
bil moje nauke do bližnjega? Saj sem ti že najmanj
stokrat rekel: kjer nič ne opraviš z lepim, pa pos-
kusi z grdim, kjer ti je poštenost na poti, tam se
okleni nepoštenosti, in kjer ne moreš, ne smeš ali
ne veš resnice govoriti, pa si pomagaj z lažjo.

Sin: Jaz pa mislim, da bi bilo najbolje, ako bi
se s „Štajercem“ na pošten način bojevala, kajti on
ima zelo špičasto pero in vidi v zadnji še tako skriti
gorski kot.

„Bodite pred vsem možje ljubezni, ne mešajte se v stvari, ki povzročajo razburjanje in razpor, ne pustite se od nikogar rabiti kot orožje, ne ravnajte se po nobeni stranki, ampak po vaši vesti. In resnično, duhovniki morejo svoj poklic izpolnjevati, nasproti vsem vernikom, brez razločka na stranke zatorej naj se oni zderžujejo vsacega vmešavanja, katero bi bilo zmožno, duhovniški časti škodovati, pri nasprotni stranki zbuditi pohujšanje, zaupanje pa in pomen, katero po pravici duhovščina zaradi njenega svetega poklica vživa, zaradi tega pokopati. Ojstro pa se duhovnikom na podlagi svete pokorščine prepove, o volitvah in strankah v cerkvi, na drugih svetih krajih in v farovžih govoriti in na kakršenkoli način skozi dejanje in z postavljanjem duhovniške časti v tem oziru vplivati.“

In monsignor Bonomelli, škof v Kremoni, pravi v svoji razglasitvi:

„Duhovnik, bodisi on pri volitvah zmagalec ali premaganec, bode se on z ozirom na verske koristi nahajal vedno v težavnih razmerah in konečno od svojega dejanja kot vodja ali tudi samo kot pospeševalec ene stranke imel več škode kakor dobička. Za mene, povem odkrito, je bridkost, videti duhovnika, ki se vrže v volilni hrup, s katerim je toliko osebnih interesov, jeze, sovraštva, tožb in obrekovanje strank zvezano. Duhovniška suknja je pri tem kaj lahko pomečkana, ali celo raztrgana. Za mene je duhovnik, v duhu Kristusa, katerega on zastopa, mož miru, oče vseh; svoje obnašanje more on tako urediti, da se mu ne bodejo nikoli brez vzroka vrata zaprla pred nosom. Zato naj se on kakšni stranki nikoli kot voditelj ne vsili in tega ali onega volilca podpira. Dušno zveličanje tega ne pripusti in poklic pastirja in očeta ne da se s tem v soglasje spraviti.“

Te besede zakličemo tistem gg. duhovnikom, ki

proti njemu. Ljudem je z listom oči odprl. Da pa bi ljudje vendarle ne videli, vrgla sva jima peska in blata v lice. Lepo to sicer ni, a pri neizkušanih ljudeh pomaga. Kdor pa je količkaj pameten, nama itak nič ne verjame.

Sin: Tedaj sem pa tudi prav imel, ker sem „Štajerca“ obljajal zaradi papeževega pisma, v katerem prepoveduje duhovščini, se preveč vtikati v narodne boje, kajti oni niso plačani in posvečeni samo za klerikalce, ampak za vse katoličane.

Oče: Seveda si imel prav. Zakaj je neki ljudem le treba vedeti, da papež ne pusti duhovnikom hujskati zoper lastne brate, in sosede? Če bi se potem ljudje začeli ravnati po papeževih besedah, bi morala midva in najina žlahta utihniti. Zato je bilo dobro, da si se obregnil nad ptujskim listom. Zdaj vsaj ne bode mnogo ljudi verjelo, da nam je sam sveti oče vsul tako hudega tobaka pod nos.

Sin: Te dve laži sta bili toraj zelo imenitni. A kričanje, da je „Štajerc“ slovenska dekleta zasramoval, to je pač malo preciganska farbarija, ker vsakdo kdor nas le malo pozna, ve, da nihče ne zaničuje ženske bolj, kakor mi klerikalci. Jaz se le bojim, da

zlorablajo kar na debelo našo sveto vero v strankarske, politične namene. Vi, klerikalci, poštenega orožja proti nam nimate, in ga tudi ne morete imeti, zato pa zlorablajte našo najsvetejšo svetinjo, našo sveto vero proti nam. Zatorej duhovni pastirji! nazaj, v cerkev, za katero ste se posvetili in tam nam oznanujte, kar je zapovedal Kristus! Dela je tam obilo. Ako tega ne storite, napočiti znajo na Spodnjem Štajerskem še vse hujše razmere, kakor so v sosedni Kranjski, kajti naš kmet, čeravno ga je še dosti v vašem temnem, nazadnjaškem taboru, je veliko bolj naprednjaški kakor si mislite vi. Ako bode struna počila in bodemo mi primorani povedati v našem listu vse kar vemo in kar še bodemo zvedeli (gradiva imamo že sedaj čez mero), potem, no potem, pripišite nasledke sami sebi.

Geslo naših spodnještajerskih kmetov je: Bodimo naprednjaki, ostanimo veri in cesarju zvesti, ljubimo svoj rod, poštenih tujcev ne zaničujemo, in zastopajmo svoj kmečki stan sami!

Vojna v Južni Afriki.

Od decembra lanskega leta pa do sedaj vršilo se je, kakor poročajo različni časniki, v Južni Afriki med Angleži in Buri čez 600 bojev. Vsi ti boji so podobni onim krvavim plesom prejšnjih časov. Sedaj je podobna ta vojna lovu na zajce, samo da Buri niso plašljivi, pač pa Angleži, ki se skrivajo v svoje blokhišice in od tam streljajo skozi okenca na mimo hiteče Bure. Večji lov na Bure vršil se je dne 6. februarja. Angleški poveljnik Kitchener baje je vodil ta lov sam, je zbral vse razpoložljive čete ob reki Wilge, dotoku Vaala, in ob njenem levem dotoku Liebensbergs-Vlei od Frankforta doli do Betlehema. S temi kolonami je začel prodirati proti zahodu v

bode „Štajerc“ to našo slabost izvohal in primerno dokazal. Ne veste več, da je neki dober najin prijatelj pred nekaterimi tedni izdal v Gradcu knjižico, v kateri zagovarja zapoved, ki prepoveduje mašnikom ženitev. V tej zanimivi knjigi je omenjeni pisatelj pisal približno te-le besede: „Duhovniki hvalijo Boga, da jim ni treba prositi vsak dan v očenašu: reši nas vsega hudega, namreč žene.“ Tako bi se še najslabši ajd ne predrznil zaničevati ženskega spola. Ali se ne spominjate več, da je bil pred mesecem dni v Ljubljani in v Gradcu obsojen vaš prečastiti brat „Slovenec“, ki je glavni časopis vseh slovenskih klerikalcev, na tri mesece težke ječe v prvej vrsti zato, ker je najimenoitnejše slovenske žene in deklice prav po barabsko zasramoval. In še le nekaj dni je preteklo, ko je tisti vaš najimenoitnejši brat pisal, da so vse ženske, katere nočejo biti klerikalne metlje, izpridene in brez čutstva za čast in poštenje. Oh, ko bi „Štajerc“ to vedel, spet bi nama lahko zaklical: „Fej, svetolinska hinavca!“

Oče: Ta zadeva je res malo sitna. Pa nekaj nedolžnih in nevednih deklet se je le dalo nahujskati, kar je za naju zelo dobro. Nekaj jih pa še znajo naščuvati

smeri proti Heilbronnu oziroma Kronstadtu in potem proti železnici. V tem trenutku je bil Dewet s svojo armado omrežen od vseh strani; na severni, južni in zahodni strani so mu zapirali pot dobro zasedene stražnice, na vzhodni strani je pa poleg teh pritiskala nanj neprodorna, proti njemu prodirajoča angleška četa. Vrhu tega je bil pa še ves čveterokot ograjen z dvojno ali trojno žično ograjo. Toda Dewetu tudi v tem trenutku ni upadel pogum. V naglici je razdelil sojo armado v manjše oddelke, jih razkropil na vse strani zastražene pokrajine ter jim naročil naj se kakorkoli rešijo iz zagate in potem zberejo severozahodno od Heilbronna. Sam je pa mej tem z malim številom sobojevnikov prodril vrsto stražnic na jugu mej Kronstadtom in Lindleyem, žično ograjo pa pretrgal na ta način, da je zapodil vanjo večjo četo volov. Neopazovan se je potem Dewet podal za vrsto stražnic najprej proti zahodu in potem na sever, kjer so se polagoma zbirali njegovi oddelki, katerih nekateri so prodrli omrežje šele naslednjo noč. Drugo jutro ob prvem svitu so se Angleži zaman ozirali po zaželjenem plenu — Dewetu. Ušel jim je pred nosom. Listi poročajo, da niti misliti ni na to, da bi mogla Anglija z vojaškimi sredstvi ukrotiti Bure. Samo dve poti sta, ki bi Bure užugali: neprestano dobivanje konj, katerih Angležem vedno primanjkuje ter izključenje zdravnikov, da bodo Buri brez vsake pomoči. Ako se izženo vsi tuji zdravniki, bodo Buri kmalu izgubljeni. — Pri Nigelu, pri Kliptanu so izgubili Buri 56 mož, dasi leži ta kraj blizu Johannesburga, torej v docela očiščenem ozemlju. Kitchener vidi, da niti blizu glavnih mest ni na varnem vzlic neštevilnim stražnicam. Osem dnij prej pa so imeli Angleži nesrečo tudi na Zuikerbosch-Randu. Dne 23. p. m. so Angleži ubeglim Burom med Frankfortom in Vredejem vzeli baje 100 konj in 6000 glav goveje živine. 600—800 Burov pa je ušlo skozi

vrsto stražnic. Dne 24. p. m. pa so Buri jugozahodno Klerksdorpa, pri Wolmaranstadu po hudem boju vzeli oddelku Vondonopa cel convoi, dasi ga je branilo pet bataljonov yeomanrycev in troje stotnij fizilirjev z 2 topoma.

Dne 27. februarja po so bili Buri med reko Wilge in natalsko mejo občutno tepeni. Gotovo je, da so poročila Kitchenerja in angleških listov pretirana, toda izgube Burov so vzlic temu nedvomno velike. Nad 600 Burov je bilo ubitih, ranjenih ali ujetih, razen tega pa so izgubili še 2000 konj, 28.000 glav goveje živine, 200 vozov, 60000 ovac, 600 pušk, 50000 patron. Ujeta sta Dewetov sin in Yohn Wessels, ubit pa je bil Mani Botha, poveljnik burskega oddelka. Dewet je ušel in z njim dvoje večjih oddelkov. To je hud udarec za Bure. Mogoče je, da ujeti Buri niso bili med bojevniki, nego so le gonjači, dečki in starejši, za boj nerabni možje ter tudi cele družine z otroci. Ako pa so Buri izgubili res 600 svojih bojevnikov, je to zanje nenadomestna izguba najusodnejšega pomena. Pričakovati sicer ni, da bi se zato že udali, toda njih odpor bo poslej znatno manjši. Hkratu se poroča, na so imeli tudi Angleži te dni velike izgube. Buri so namreč ujeli 16 častnikov in 451 vojakov. Soveda so Buri večino zopet izpustili, ker z ujetniki ne morejo ničesar napraviti.

Razne stvari.

Iz Slovenskih goric. Če se ozremo po širnem svetu, vidimo kako človeški rod napreduje na potu omike in izobrazbe. Širijo se mesta, trgi in vasi. Stavijo se mnoga šolska poslopja, podobna grajščinam, da se ondi naša mladina podučuje za svoj prihodnji cilj; stavijo se tudi za slabše ljudi jetnišnice, da se ondi pokorijo za svoja hudodelstva itd. — Svitla

Oče globoko vzdihne in zasukne oči kakor vrag, kadar mu uide celih deset regimentov težko vlovljenih duš. O ja, za profesorja sem že res davno zrel in sem ter še bom večkrat učil ljudi, kako je treba pošteno živeti, toda žalibog se to ne zgodi nikoli na visokih šolah, ampak zmiraj le v kajhi, kjer kažejo s prstom za menoj, rekoč: „Ljudje božji, takšni, kakoršen je ta, ne smete biti, drugači bo ričet predrag postal!“

Sin: Ker ste tako vrl učenjak, mi bode te lahko mojo vest tudi v sledečem slučaju potolažili.

Oče: Le zanesi se na mene in odkritosrčno povej, kaj ti vznemirja tvoje žlahtno srce.

Sin: Hudobija vseh hudobij, hudobija, ki vpije do nebes za maščevanje, je, da sem svojim bralcem lagal, da je „Štajerc“ žalil ves slovenski narod, da je pisal, da se zgodi na Slovenskem največ zverinskih zločinov, da so Slovenci najhujši divjaki, ter da so duhovniki krivi teh prežalostnih razmer. Vsega tega „Štajerc“ ni pisal, ampak on je razločno rekel, da se zgodi ravno v najbolj klerikalnih krajih največ hudodelstev in da so tega v velikej meri krivi huj-skači, klerikalni časniki in taki duhovniki, ki šuntajo

nekatero nekdanje device, ki črne hlače nosijo. Zakaj pa tudi ne? Z lepimi Evinimi hčerkami se je jako prijetno pogovarjati i. t. d. Zato se je in se bode mnogo najinih prijateljev potrudilo, se jim laskati in jih ščuvati, ker jim je pri tej priložnosti mogoče, se z njimi pečati in si hladiti od ljubezni vroča srca. — No, kaj si še imel na vesti?

Sin: Veste, dragi oče, bal sem se, da mi bo „Štajerc“, ko sem pisal, da je postal surov, rekel: „Špeglaj se, farizejska duša!“ ker — no — pisal je zadnji čas mnogo o pijancih. Pa kdo so ti pijanci? Mene, vas in najine pomagache je tako resnično namalal, da naju bo zdaj vsakdo, ki je tiste reči bral, takoj spoznal, naj se še tako dobro preoblačiva v ovčje kožuhe. Zato mislim, da bi bilo najpametnejše, ako bi bil njegove grenke besede rajši tiho požrl.

Oče: Kaj še! Ako bi si ne bil skušal z zavijanjem pomagati, bi se nama bili še hujše smejali, in kar cele trume nerazsodnih privržencev bi naju bile zapustile.

Sin: Vi ste res pravi modrijan! Nisem mislil, da imam tako imenitnega očeta. Vi bode te še gotovo prišli na univerzo za profesorja morale (nauk o lepem življenju).

krona, mili naš cesar, najblažji vladar sveta, dal nam je pred polstoletjem ustavo, to je, hotel je dati vsem svojim narodom ednako pravo. Poklical je poslance k sebi iz vseh krajev obširne naše domovine Avstrije, da bi se tam pogovorili in delovali v prid ljudstva, posebno tudi delovali za propadajoči kmetški stan. — Pa žalibože, vidi se, da kmet za kmetom le propada, na vse strani, to je, ne samo v naši zeleni Štajerski, ampak sploh po celi Avstriji. Pa kaj je temu vzrok? — Kmetija še za očeta bila je premožna, a za sina — zgubljena. Skoraj se bodo nahajale vasi, v kojih že po enega trdnega kmeta več ne bo. — Od kod pa država in dežela največ davka dobi? Dobi ga največ od kmetov. — Kjer propada kmečki stan, tam propada tudi država. Naši gg. poslanci v Gradcu in na Dunaju naj bi si kmečki stan tam pač malo bolje k srcu vzeti blagovolili in ne tako lahkomiseljno prezirali kmeta trpina kakor se to godi sedaj. Če kmetški sin pride v vojake, bode vselej zvest, zato pa jih ob času nabora tudi toliko potrdijo. Ni se tudi čuditi, ako kmečki sin ali hčer sili v mesto, kjer si boljši kruh na ta ali na oni način pripori, kmet pa delavca ob najnujnjem času za drag denar dobiti ne more. Kaj porečejo k temu naši kmečki zastopniki in vlada? Prva skrb naših poslancev bi mogla biti, nam kmetom poskrbeti to, česar smo najbolj potrebni, to je — kruha. Ako hočemo mi kmetje, da se nam naš stan zboljša, moramo v prvi vrsti gledati, da si izvolimo le take ljudi našim državnim in deželnim zastopnikom, ki naše žalostne razmere sami dobro poznajo in bodejo imeli prvo skrb in voljo, se le na naše težnje ozirati. Takih kmečkih poslancev pa žalibože do sedaj sploh nič, ali pa le prav malo imamo, bodisi v deželnem, bodisi v državnem zboru. Na profesorje, advokate in fihposarje se ne smemo več zanašati. Oni so nas že 40 let tako zastopali, da so sebi pridobili

povsod — tudi na prižnici zoper vse ljudi, ki jih nočejo tudi v vseh posvetnih zadevah ubogati. Povedal je toraj golo, čeravno žalostno resnico. Sodnijski izkazi nam prav dobro kažejo, da je v naprednih deželah navadno trikrat manj hudodelcev, kakor pa v klerikalnih. Ni čuda, da je tako, saj tam ljudi poučujejo, ne pa hujskajo. Kako pa je v klerikalnih krajih? Po nekod bi še angelje poživinili, če bi morali le vedno politične kujskarije poslušati. Zato je umljivo, da so prebivaci v nekaterih strogo klerikalnih krajih našega cesarstva brez vsake potrebe in brez zunanjega vzroka zelo surovi. Blagodejne Kristusove nauke znajo sicer na pamet, a živeti ne znajo po njih. Ako bi bil „Štajerc“ malo bolj hud, bi nama lahko s stoterimi primeri pokadil. — In ali ne bodo ljudje še slabši postali, če lumpom daješ potuho, ali jih še celo hvališ, kakor sva midva storila. Se ne spominjate več, kaj sva pisala, ko je „Štajerc“ naznanil, da dobijo v Cirkovce žandarme? Ni li bila najina pisava zagovarjanje hudobnežev? Žandarmi ne preganjajo poštenih ljudij, in zato ni žaljitev, če kdo prinese novico, da dobijo kje žandarmerijsko postajo. Kaj so si tedaj hudobneži s ptujskega polja mislili,

tolste molzne krave, nam pa je ostala komaj še le prazna vreča. Kmetje, pripravimo se, dobro se pripravimo za prihodnje deželnozborske volitve, ki se znajo preje vršiti kakor mislimo. Vsakomur, kdor se nam bo zopet sladkal in se nam vsiljeval za našega deželnega poslanca, in četudi bo nam obljuboval zlate gradove, pa ni kmečkega stanu, vsakemu takemu priliznjencu pokažimo vrata in če to ne bo zadostovalo, pa bič, naj bo Peter ali Pavel. — Časnik „Štajerc“ je prvi in pravi kmečki list, ki je kedaj po nam dani ustavi med nami Slovenci začel izhajati. Zakaj bi on toraj bil veri sovražen! Če on klerikalstvo, to največje zlo za kmečki stan pobija, ima on popolnoma prav. Prečastito duhovščino on še pohvali, če pa katerega duhovnika, ki ni vreden, da bi nosil duhovniško suknjo, posvari, pa ima tudi prav. Na tak način on ja še za našo krščansko vero deluje, ker trebi ljuliko iz pšenice. — Drugikrat še kaj več. —

Veren slovenski napredni kmet.

Uzodepolna črna škatlja. „Štajerc“ ima veliko črno škatljo, v katero shranjuje zvesto vse tiste dopise od kmetov in drugih, ki jih dosedaj še ni natisniti pustil. Ta škatlja je največja tajnost ali skrivnost našega urednika in on bo tiste jako važne dopise šele takrat ven vzel, kadar bo struna počila, kakor smo danes v prvem članku namignili. Zatoraj prosimo naše dopisovalce, naj nam ne zamerijo, če teh jako lepih(?) to je klerikalnih pikantnih svinj... še nismo natisnili, kajti vsaka stvar ima svoj čas. Da bode pa ta cela stvar klerikalce še v lepšo luč postavila, prosimo tudi še nadalje naše napredne kmete in ob enem napredno spodnještajersko učiteljstvo, naj nam gre še tudi nadalje na roko, ter nam pridno naznanja javne in tajne dogodke teh mračnjaških svetohlinjcev. Toraj ljudski prijatelji na delo, da pobijemo tudi na Spodnjem Štajerskem pogubnega

ko so brali, kako sva jih midva branila? Gotovo nič drugzega kakor to-le: „Ropati, požigati, krasti, pretepavati, posiljevati itd. ne more biti posebno hud greh, ker nas zagovarjajo časopisi, katere celo mašniki priporočajo.“ In enakih grehov nama zamore „Štajerc“ še več očitati. — Potem pa tisto nesrečno žganje, zakaj sem le o njem kaj bleknil? Kdo razširja po Slovenskem najbolj žganjepitje? Nihče drugi bolj, kakor klerikalni konsumi. Od kod se dobi velik del žganja, ki se spiije pri nas? Večinoma le iz fabrik, ki so last čeških in poljskih škofov ter tamošnjih klerikalnih plemenitašev. Človek bi res potreboval tako kosmato vest, kakor jo ima zločinec, ki si je že najmanj desetkrat vislice zaslužil.

Oče: Sinček, nikar tako rahel biti! Kšeft je kšeft. Ti še zdaj ne veš, kaj je najvišje narodno gospodarstvo. Stvar je taka: mnogo duhovnikov ne bere „Štajerca“ in vsled tega ne ve, kaj je pisal. Zato bo tvojim satanskim lažem verjelo in potem nedolžnega „Štajerca“ preganjalo. Zdaj boš vendar izprevidel, da si prav pametno lagal?

Sin: O seveda, zlati oče!

(Dalje prihodnjic.)

klerikalnega zmaja (lintverna). Našega tlačenega kmeta najprej zbudimo, potem učimo ga soditi in kadar bo znal razsojevati, potem bo že sam dobro vedel pri čem da je, ter se bo sam postavil na lastne noge. Za sedaj je ta usodepolna črna škatlja še s 7 pečati zapečatana, kadar bodo pa črne klerikalne bombe eksplodirale, potem bode počil „Štajerčev“ novi ta veliki — kanon. —

Od sv. Urbana pri Ptuju. Vsi občani urbanjske fare in bližnji občinski predstojniki, dobro premislite predno bo kdo izmed vas delal kak fihpos, da ga napravi dobro, drugače pride sam v Fihposa ali „Gospodarja“ ker naš visoki Kozodere po naših gričih in dolinah strašno kozle preobrača in je mogoče da se kot prvi pooblaščenec Fihposa zopet prekucne s svojo fihposovsko modrostjo v kakšnega našega občana. Res, na fihpose se naši gospodje prav dobro zastopijo in jih tudi kar nič ne boli, če fihposovemo očetu („Gospodarju“) poročajo neresnico. Lagati in zavijati znajo pa že tako, da se kar kadi, samo malo prehitri in neprevidni so še. Tako se je zgodilo, da so dali pred kratkem našega splošno spoštovanega občinskega predstojnika iz Ternoškega vrha gosp. Franca Čeha v mariborskega slovenskega „Sleparja“, pa vrezali so se, ker on tistega kravjega potnega lista ni pisal, pač pa Kozoderčev prijatelj sam, da so v tej lepi kompaniji na tak način zamogli zasramovati g. Čeha. Ali sedaj veste, kako vas smemo imenovati? Pfuj! in sram vas bodi! Je pač lahko v našem kraju toliko steklih psov ko ste pa toliko stekline z vašim fihposom raznesli. Urbanski.

„Gemeine Kerle in lumpe“ in še več takih lepih(?) psovk je spisal božji namestnik g. Robert Wazlovek, župnik pri sv. Jederti nad Laškim trgom, ponaredil podpis Jožefa Škofca nekega kovača pri sv. Jederti in poslal na odprti dopisnici nam. (Pač res: „pemska

Nekaj listov iz zgodovine kmetskega stanu.

(Spisal M. Kmetskakri.)

Kmet, vzdigni glavo ter bodi ponosen, zakaj nobeden stan nima toliko raznovrstnih prijateljev in častilcev kakor tvoj! Tebe imenujejo steber in rednika človeštva, a tvoje delo najkoristnejše in najpotrebnejše opravilo. Počastil te je Stvarnik sveta, ker je imel rajši kmeta Abelna nego njegovega brata — pastirja. Čast ti je izkazal jeden najboljših vladarjev, kar jih je nosila zemlja, nesmrtni cesar Jožef II. Slavi te vsako leto tudi „sin neba“, gospodar mnogoštevilnega kitajskega naroda. Ljubi te finančni minister, ker mu plačaš precej davkov. Hvali te vojaški poveljnik zaradi tvojih čvrstih sinov. In prilizujejo se ti klerikalci, da jim voliš poslance, ki potem prav dobro skrbijo za nje. Toliko prijateljev imaš, da nimaš niti časa misliti na lastno korist in na svoje potrebe.

Da pa bodeš vedel bolje ločiti zrnja od plev, t. j. prijatelja od sovražnika, hočem ti v kratkih besedah napisati zgodovino tvojega stanu. Iz nje

kri, ne fali.“) Nam se zdi, da bi Vi gospod (žalibog, tak božji namestnik!) radi prišli za urednika k Fihposu, ker znate tako izvrstno „šinfati.“ Seveda, mi Vam le svetujemo, da bi šli tje za mariborsko ledrarijo, kamor veliko bolj slišite kakor pa v hišo božjo. Za sedaj dovolj. Predno Vas pa bode „Štajerc“ zopet počastil, pa nam pošljite popravek in ako to kar o Vas pišemo ni res, bomo popravek sprejeli radovoljno.

Od sv. Martina pod Vurbergom. Dragi Štajerc! Ker od vseh krajev prinašaš podučne, koristne stvari, sprejmi tudi od našega kraja par vrstic. Mi Martinčani živimo ob nemško-slovenski meji složno in prebiramo razne časnike, posebno kaj radi posežemo po verlem „Štajercu.“ Že precejšno število nas je na tebe naročenih, pa nas bo v kratkem še več, kateri pa še ni naročnik, pa si ta list sposodi in ga prebira z veseljem. Nekdo mi je pravil, da se „Fihpos“ jako jezi čez „Štajerčev“ kmečki program in da se za to, kar „Štajerc“ sedaj zahteva, Fihposovci že 50 let prizadevajo doseči i. t. d. Dragi bralec, morebiti ti ni znano, za katero stranko se „oče Gospodar“ že 35 let poganja. To ti hočem povedati, da se je on poganjal ne za kmeta ampak delal in pomagal na to, da so drugi stanovi, samo kmečki ne, višji mastne državne plače dobili katerih poprej niso imeli in da so posestniki, kmetje dobili tako visoke državne štibre, da so celo na nič prišli. To so tisti zlati gradovi in dežele, ki smo jih dobili, po katerih se med in mleko cedi, v katerih pa ti gospodje gospodarjo, nam pa mesec v vodi kažejo, katerega itak na nebu vidimo in nas kmete in sploh Slovence brijejo.

Martinjčan.

Iz Majšperga pri Ptuju. Ko bi ti ljubi naš napredni kmečki list „Štajerc“ vedel, kako se nam Majšperžanom, kateri ne trobimo v klerikalni mrač-

bodeš tudi spoznal, koliko si vreden, in kakšno življenje so imeli tvoji predniki. V prvi vrsti se hočem ozirati na razmere štajerskih kmetov.

I.

Kmetovalstvo je najstarejše opravilo. Vsi količkaj omikani narodi so se pridno bavili z njim. Najimenitnejši kmetje pa so bili stari Rimljani. Ceravno so bili zelo mogočni, vendar niso zanemarjali poljedelstva, ampak bili so zanj tako navdušeni, da je bilo za največjega rimskega gospoda velika čast, ako ga je kdo pohvalil, da je dober kmet. Marsikateri rimski vojskovodja, ki je vodil hrabro vojsko zmagnosno proti sovražnikom svoje do movine, se je preživel z obdelovanjem svojega polja.

Dokler so bili Rimljani priprosti kmeti, bili so tudi zelo mogočni. Ko so se pa vsled velikega bogastva vedno bolj odtujevali svojemu prvotnemu poklicu ter ga prepuščali suznjem, postali so mehkužni ter slabi, in zato so divji narodi lahko raztrgali njihovo velikansko državo, ki je obsegala skoraj ves tačas znani svet.

V posebnih časteh je bilo poljedelstvo pri starih,

njaški rog, godi, nebi dopustil, da nas naši nesramni fihposarji tako oberajo. Zdi se nam, da ti bodemo mogli tudi mi take zasoliti, kakoršne so ti zasolili kmetje od Svetja. H komu se pa čemo zateči, ako ne le k Tebi? Toraj odpri nam vsaj malo predalce in razloži naše težnje po širnem svetu. Ko bi ti izhajal že pred petimi leti, bilo bi pri nas vse drugače, upamo pa, da se bode poslej kaj zboljšalo. Ne smemo se nikamor ganiti, da, niti v cerkev se ne upamo več. Dragi „Štajerc“ ako nam verjameš ali ne, resnica je, kar ti povemo. Nam gospod župnik Marinič, bodi Bogu potoženo, iz prižnice pridigajo že tako: Ljubi kmet, ljubi kmet, ljubi kmet, — pa butl! Pa kaj hočemo? Komur bi le na misel prišlo, da bi pričel le misliti na otresenje klerikalnega jarma in se v družbi z naprednjaki potegniti za svoj stan, ta bo takoj že na tem svetu ferdaman in ga bo hudič še živega vzal. Ni še dolgo kar so bile v sosedni fari na Črni Gori občinske volitve. Neverjetno, a vendar res je, da se je naš gospod župnik za tiste volitve tako poganjal in deloval proti naprednjakom, da se sramujemo mi o tem kaj pisati. Toliko nas je priganjal, da smo že mislili, da tam ni nobenega duhovnika in nobenega kristjana več, ampak da kraljuje tam sam — Antikrist. Šli smo a žal nam je. Nek kmet iz naše občine, iz Lešja, predrznil se je celó nekaj obotavljati in je rekel našemu župniku, kateri ga je zaklinjal, da mora tudi on (kmet) iti na Goro volit za klerikalne podrepnike, da mora iti poleg svojega hlapca ravno tisti čas k poroki. In res, ni šel volit. In ko je hlapec, namesto da bi šel na volišče, šel kot poročna priča s hlapcem in drugimi svati v farovž, zadril se je na njega naš župnik z vso sveto (?) jezo: „Ti ne veljaš za pričo, pri spovedi ne dobiš odveze, ti ne smeš iti k sveti meši ampak na Goro volit, drugače boš pogubljen.“ Vendar kmet je šel k

Slovanih. Voditelji naših prednikov — starešine, župani in boljari — bili so priprosti kmeti. Da, zgodilo se je celo, da so kmeta pripeljali z njive ter so ga posadili na vladarski prestol.

Okoli leta 700 vladala je na Češkem lepa in zelo razumna devica Ljibuša. Vso ljudstvo jo je ljubilo zavoljo njene pravičnosti in modrosti. Le suroví plemenitaš Krudoš, kateremu je ukazala, da mora deliti očetovo premoženje s svojim bratom, se je hudoval nad njo in rekel, da naj bode može sram, ker jim gospodari slaba ženska. Blago vladarico je to tako bolelo, da se je zahvalila za krono in zapovedala ljudstvu, naj si izvoli namesto nje strogega moža. Pa Čehi niso hoteli zapustiti svoje kneginje, ampak so jo prosili, da se omoži in njenega soproga so hoteli priznati za svojega vladarja. Ljibuša se je odločila za nekega ji od mladosti znanega kmeta Premisla. Takoj so šli poslanci po njega. Našli so ga na njivi, kjer je oral. Ko so mu povedali, po kaj so prišli, je izpregel vole, si otresel prah z obleke in pogostil prišlece s kruhom in sirom, ki ga je imel v torbi. Nato so ga ognili z dragocenim plaščem, posadili na konja in odpeljali v glavno mesto. Bil

sveti meši in potem domov. Sedaj je pa občno znano, da je ta kmet tri dni po tem dogodku fantaziral, se plazil okoli kozolca, ker se je bal, da pride po njega hudič! Sedaj vemo tudi mi, čeprav životarimo v skritem kotu, da se tem gospodom ne gre za vero, ampak za bero in nadvlado nad nami. Tudi pri nas so razpisane sedaj občinske volitve, a nas bo vse parkel pogrizel če bo kdo od nas naprednjakov svojo glavo povzdignil. Mi kmetje, pa se teh parkelnov prav nič ne zbojmo in pričnimo že letos misliti na sebe ter zahtevajmo to, kar nam gre, namreč: Naše pravice v naše roke. O priložnosti še veliko več. — Vsi tisti ki želimo pravico in ljubimo resnico.

Iz Makol. Neki fihposar iz naše občine, katerega dobro poznamo, piše v „Fihposu o naših volitvah o nekem Jankotu zraven tega se še pa zaletava v bisterškega g. Stigerja, kateri se od naših volitev nič vedel ni. Sicer skoraj vredno ni, na tako neumne dopise odgovarjati ali vendar čisto na kratko ti moram povedati ti g. dopisun, da v naši občini nimamo nobenega Jankota, ker to je hrvatsko ime, pri nas imamo v celi fari samo enega Hrvata, ki se pa tudi drugače piše. Imeli smo pred par leti enega Janka, ki je poskušal konzumna društva vštímavati pa je siromak zbolel in mogel iz Makol oditi si zdravja iskat, pa tudi ta ni bil Stigerjeve zlahte ampak naš župnik mu je stric. Kaj se pa volitve tiče, ti gospod kak ti je že ime, še pa nisi čisto na varnem, akoravno si z najslabšimi sredstvi kmeta na lim spravljal, in čeravno pri tem ostane, še imamo zmiraj štiri odbornike v občini, ki se nobene vaše suknje ne ustrašijo. Ker se nam bližajo velikonočni prazniki smo vendar radovedni ali bodemo letos imeli božji grob ali ne ker 3 leta ga že nismo imeli. Ni res g. župnik? To je Slava, slava! Mislimo, da bi bilo veliko bolje za Vas, se za cerkvene reči brigat, one druge stvari pa v miru pustiti, tedaj

je dober vladar in je izdal več imenitnih postav. Njegovi potomci so vladali na Češkem in Moravskem blizu 600 let.

Skoraj ob tistem času, ko izvolili Čehi Premisla za svojega kneza, izbrali so si mogočni Poljaki priprostega kmetskega kolarja Piasta svojim vladarjem. Tudi o njem pravijo pravljice in stare knjige, da je bil skrben, moder in pravičen vladar. Njegovi nasledniki so vodili veliko poljsko kraljestvo do leta 1382.

Kmetje, kdor izmed vas ima oči, naj gleda in kdor ima ušesa naj poslušaj: V starih časih so klicali kmete s polja, da so zapovedovali vojskam, in mogočni narodi so peljali poljedelca z njive na prestol (tron), zdaj se pa nahajajo dobičkžaljni doktorji in vladohlepni duhovniki, ki se predrznejo trditi, da kmet za poslanca ali načelnika okrajnega zastopa ni dosti pameten, in da ga zato morajo oni voditi. — Da, da, naš kmet še res ni zrel za politiko, saj deluje većinoma za svoje sovražnike, na sebe pa preveč pozablja!

Dalje prihodnjic.)

nebo tega nemira in prepira po fari kakor zdaj. Toliko za danes, prihodnjič pa več; ta čas pa srčen pozdrav od Vaših
Neustrašencev.

Kaj se na Leskovcu vse godi.

(Napisal po nekem dopisu Rr.)

1.

Na Leskovci spet tolovaje lovimo,
Okrožno sodnijo imamo tačas.
Zdaj gauge mogoče še svoje dobimo,
Konzum je že itak dolgo pri nas.

2.

Naš župnik pa vendar je vedno veseli,
Kaj neki le njemu vzdiguje srcé,
Pred kratkim so grozno v farovžu p—eli,
Sem slišal, da bili so sami — možje!

3.

Saj Mica in Mal'ka in Fanka in Gera,
Prebirale samo so v kuhnji fižol —
Zato pa je trdna leskovška vera,
Zato pa nedolžen naš nežni je spol!

4.

Pa kaj nas to briga, saj smo sklenili,
Da Stoklas nam bode „častni občan“,
Ker stoklas pririje tudi po sili,
Kot žito iz naših ogonov na dan!

5.

Klobase sem zadnjič jel na konzumi,
Ker v postu je bilo, sem se skesal,
Po „cegelc“ sem letel k društvenemu kumi,
Ker večnega ognja sem hudo se zbal.

6.

„Maš krono“? je župnik zarežal,
„Za spoved ti ceglca drugač ne dam!“
Ker kronce ni bilo sem hitro odbežal,
In mene je bilo, a njega ne, sram.

7.

Predal je že Ezav v stari zavezi,
Prvenstvo za lečo, ker lačen je bil,
Potomec njegov nikar se ne jezi,
Saj blagoslov Jakob je v kožuh dobil.

8.

Zdaj gorski je župnik moral naštetih,
Za porcijo „repe“ zopet sto kron,
Klobase bi jedel „Sattler“ presneti,
Za eno le krono, bi dobil pardon.

9.

Pa kaj le? rad vedel bi, skače ponoči,
Pri Fanki konzumni, in miši lovi?
Ah! to pa naj sosed, finančni odloči.
Saj večkrat on tudi od skrbi ne spi.

10.

Je juternco zadnjikrat dvakrat zvonilo,
Ko ravno zadremal malo sem bil,

Sta mežnarja dva, mogoče bi bilo,
Da starši al' mlajši premalo je — pil.

11.

Ti „Štajerc“ pa vedi, da več bi povedal,
Za tokrat pa vendar dosti naj bo.
Prihodnjič še drugim bom v torbo pogledal,
Če v Leskovcu ne bo pošteno bolj šlo.

12.

Al' ljudstvo pa naše prav pridno je bilo,
Pokvaril „razumnih“ ga slab je upljiv,
Zdaj kolne, a prej je prav pridno molilo,
Ne rečem, — da farovž temu je kriv!

13.

Pa mislim, da v srca se mlada poseja,
Z vzgledi le seme, ki dračje rodi,
Že davno pokriva zemlje odeja,
Na Leskovci naše te boljše ljudi.

14.

Naj spavajo boljšega časa sinovje,
Počitek jim sladek večni Bog daj,
Znabiti — spomini in časa valovje,
Privedejo nas — na njih pota nazaj!

Poročilo ptujskega sejma. Dne 5. marca prignalo se je na sejem: 1228 goveje živine, 257 konj, 569 prašičev. Od te prignane živine prodalo se je čez 2 tretjini in se je razposlala večjidel v Gradec, Dunaj, Solnograd, Ljubljano, Nemški Lonč, Judenburg, Bruck itd. Prihodnji živinski sejem bo 20. marca. Ker se sejmi v Ptujju jako lepo razvijajo, se kupci in prodajalci tudi nadalje opozarjajo naše sejme mnogoštevilno obiskavati.

Svarilo pred nakupovanjem srečk (lozov). Lansko leto spomladi že smo pisali o nekkih agentih, ki so lazili tudi okoli Ptujja in prodajali ničvredne loze nerazsodnim ljudem za jako drag denar. Kdor se je vsedel na njihove limanice, ta si je ali pa še bo, to nakupovanje dobro zapomnil. Zvedeli smo sedaj, da je leta 1855 v Ketih, politični okraj Biala, rojeni in tja pristojni avstrijski državljani Ivan P. Wojtan v Amsterdamu pod tvrdko „Fortuna“ ustanovil komisijarno in bančno poslovanje. Z ozirom na dosedanje dotično poslovanje imenovanega v Draždanih in Bazlju je mnenje opravičeno, da se bode novo Wojtanovo poslovanje v enaki smeri gibalo, kakor ono, ki smo ga spomladi preteklega leta označili, da si namreč mnogoštevilni agentje, ki tudi po Avstrijskem in Ogerskem potujejo, sosebno v krogih revnejšega ljudstva s tem kupovalce srečk pridobiti prizadevajo, da jim na dobitke delajo sleparske obljube, dočim vrednost srečk niti one svote ne doseže, ki jo kupec plača. Noben slučaj ni znan, da bi bile stranke, ki so stopile v zvezo s takim podjetnikom, pred materialno škodo obvarovane ostale; sosebno pa se je ogibati takih agentov, ki srečke na obroke prodajajo. Naj bi bi bilo to ljudem v svarilo.

Zanimive novice o rečiških konsumarjih. Pred nekaj dnevi sta bila brata Zorko — kaplan Zorko

Melhijor, junak znanega pikantnega romana, in ustanovitelj konsuma na Rečici in Jože Zorko, konsumarski poslovodja — pri ces. kr. okrajnem sodišču v Gornjemgradu zopet obsojena, prvi na pet dni zapora, oziroma 50 K globe, drugi pa na dva dni zapora, oziroma 20 K globe, ker sta hotela nekega fanta naščuvati, da bi pretepel takozvanim „katoliškim“ možem-konsumarjem neljubega krojača Semenca, in sta mu za to ponujala 10 K. — Razven tega preganja kaplana Zorka še državno pravdnitvo, vsaj tako se obče govori na Rečici, in kolikor smo se pri dotični osebi, ki je kazensko ovadbo vložila, poučili, je vest popolnoma resnična. Cela stvar se tiče nekih plačanih maš; Zorko je baje trdil, da je denar zanj poslal na list „Corresp. Batt für den kath. Clerus“ na Dunaj, poizvedbe pa so dognale, da ni nič poslal. Zanimivo je, da je vse to dognal g. kaplan Eferl, katerega so lani tercialke na občnem zboru konsuma na Rečici na Zorkovo povelje vrgle raz govorniško — „mizo“, ker je nasprotoval konsumarskim prismođarijam! — Dolgo se je kuhalo, a se je vendarle izkuhalo! Meseca sušca pride naš konsum na Rečici na obtožno klop — pred c. kr. okrožno sodišče v Celje — radi „prekunsčno“ sestavljenih računov in drudih sličnih stvari. Poleg drugih so obtoženi župnik Ulčnik, slavnoznani predsednik „katoliškega političnega društva za Gornjigrad“ Matek vulgo Rheinecker in več drugih, — deloma tudi nedolžnih, razume se, da figurirata na prvem mestu kot obtoženca daleko znana dva brata — kaplan Melhijor Zorko in Jože Zorko. Najzanimivejše pa je, da pride pred sodni stol tudi revizor „Gospodarske zveze“ v Ljubljani, Pelc, katerega se baje dolži, da je največ on kriv, da so se računi tako „imenitno“ sestavili. Kakor se čuje, bode prišlo konsum zagovarjat njegova vzvišenost doktor Žlindra iz Ljubljane, le nekaj mož, ki pa niso več konsumarji, bo branil dr. Hrašovec. Pa še ta baje prav nič rad ne gre v družbo dr. Žlindre! — Svoječasno bodedo poročali o tej zanimivi obravi!

Od Sv. Kungote v Slov. gor. Dragi mi „Štajerc!“ Iz vseh krajev slovenske domovine dohajajo dopisi le od nas Fornjekungočanov ne dobiš nobenega. Prosim te, bodi toliko prijazen in objavi v prihodni številki dopis, v katerem ti boded razjasnil, kako zna gospod Rozina, odvetnik v Mariboru, denarje služiti. Evo ga! Kmet Mihael Cilenšek iz Gorne Sv. Kungote imel je 7. grudna lanskega leta pri okrajni sodnji v Mariboru obravnavo z nekim kungoškim fantom. Da bi pa bil za vse slučaje zavarovan, misli si kmet Cilenšek: vzamen si zastopnika gospoda odvetnika Rozina. Gospod odvetnik mu tudi obljubi, da ga bode pri obravnavi zastopal. Napočil je dan obravnave. Ura bije osem in vsi so bili zbrani v sodni sobi, le gospod Rozina ne pride od nikoder. Začne se obravnavo in v zadnjem trenutku pošlje kmet Cilenšek tovariša Janeza Lorberja iskat zastopnika Rozina. Kmet Lorber nujno steče v pisarno gospoda doktorja, meneč ga opomniti na storjeno obljubo. Toda gospoda Rozina ni bilo doma, moral se je iti sprehajati in dim dišečih smodk skoz nos spušati, zakaj pa tudi ne? Saj mu vendar neumni

kmetič dovolj bliščecih kron v pisarno nanosi. Kmetu Cilenšku ni ostalo družega, kakor da se je moral sam zastopati, kar je tudi storil. Obravnavo bila je končana in kmet Cilenšek je bil v kljub temu, da njegovega zastopnika, gospoda Rozina za časa obravnave niti v sobi ni bilo, nedolžnim spoznan in oproščen. Čez nekaj dnij pa pošlje gospod Rozina kmetu Cilenšku račun, toda njegov pisac pa ne zna dobro pisati ali čitati, ker je v naslovu pisma pisal namesto „kmet v Wertičbergu“, kmet v Leitenšpergu. Ker pa kmet tega pisma ni dobil, zromalo je to pismo nazaj v Maribor. Kaj vruga pa je zdaj početi? Gospod Rozina ne premišljuje dolgo, ampak koj pravo ugane. Gre namreč k sodnji in poizve za kraj Wertičberg. Dne 12. svečana pa vnovič pošlje kmetu Cilenšku to romarsko pismo, v katerem ga opominja za stroške, katere je imel kot zastopnik K 8.28, reci osem kron in 28 vinarjev; 1 krono 10 vinarjev za opomin, do 22. svečana v njegovi pisarni izplačati, sicer iztirja to svoto s tožbenim potom. Kmet Cilenšek se ne obotavlja dolgo, ampak gre v mesto in izplača to svoto, kajti spomnil se je mnogih kmetov, ki so zaradi majhnih svotic na boben prišli. Komaj pa je kmet prestopil prag pisarne, že se je kesal, zakaj je vendar tako nujno te nedolžne kronce izplačal. Misli si je: naj bi me šel gospod Rozina za te kronce tožit, k obravnavi itak ne pride, radi tega bi njega sodnija kontumacirala in jaz bi bil stroškov oproščen. Vidiš, dragi kmetič! Ako se hočeš sam zastopati, pojdi le k advokatu Rozini, on zaračuni za to, če izplačaš koj osem kron, ako ti pa pošlje opomin, pa velja 1 krono 10 vin. več, kajti gospod advokat kupi papir v velikih skupinah in to je mnogo dražje, kakor če ga kupi na drobno. Poslušajte dragi bralci, koliko velja vsak opomin: 1. 10 vin. za čas, ko premišljuje, kaj bo kmetu pisal, da bo prav. 2. 10 vin. za črnilo. 3. 10 vin. za polo papirja. 4. 10 vin. za fino pero. 5. 10 vin. za marko. 6. 10 vin. za dve kubi, katere bode pušil, ko nese pismo na pošto. 50 vin. pa za čas, ko premišljuje, kako bo kmeta tožil, ako mu koj ne prinese zaželjenega zneska. To vse vkup znaša 1 krono 10 vin. Dragi kmetič! Ako bi vsi zastopniki taki bili, kakor gospod Rozina, bilo bi to za nas kmete bolje, ker le na tak način bi se znali kmetje pri sodnji sami zastopati in radi tega bili bi tudi stroški pri advokatih jako majhni. Torej kmetje le h gospodu Rozini. Kmet iz Vrtiča.

Zunanje novice.

20 let po nedolžnem v ječi. Iz Rima javljajo: L. 1881. je bil posestnik Dentaro radi umora obsojen na smrt, a potem je bil pomiloščen ter bi bil moral sedeti vse življenje v ječi. Sedaj po 20 letih pa je izpovedal neki Caldile na smrtni postelji, da je on kriv dotičnega umora. Tako je bil Dentaro 20 let po nedolžnem zaprt.

Ubit milijonar. Jean Cooper, ki je imel 15 milijonov premoženja, je bil minoli mesec ubit. Opoldne

je šel v svojo kopel, da ga zamorec, sluga Strother masira. Na prstu pa je imel nesrečnik prstan, ki je bil vreden 7500 frankov. Tega se je zamorec polakomnil. Gospodar je legel mirno na zofo, zamorec pa je šel po velik bat ter ga odzadaj udaril po glavi, da mu je razbil lobanjo. Zamorca so prijeli ter je priznal vse. Pred 15 leti je bil Cooper še majhen kramar.

Usta si je sešil. Gojenec v zavodu za duhobolnike v Tipton Co., Ind., v Združenih državah, po imenu Jeremija Peabody, ni hotel jesti navadno predloženih mu jedi. Da ga k jedi ne prisilijo, si je sešil z navadno šivanko z 18 šivi svoja usta. Zdravnik mu je usta razparal — in blaznik je zdaj celo vesel, da more zopet govoriti in jesti. Če ne nastane otrovanje krvi, se bo izbolehal iz te šale.

Značilno za davčne oblasti. Poljski klub predloži finančnemu ministru naslednjo interpelacijo: Uboga vdova v Krakovem je podedovala 8 K ter se ji je vsled tega propisalo 25 K davka. Ker je vdova zamudila, vložiti pravočasno priziv, zarubili so ji vse imetje, da se je pokrill davek s stroški vred.

V trimesečno ječo radi poljuba. Brooklynsko sodišče sodilo je 3. februarja t. l. tridesetletnega W Dentona, katerega je tožila njegova soproga na ločitev zakona. Sodišče je toženca spoznalo krivim, ker je poljubil kuharico Mary Münch. Slednja je pri sodišču potrdila, da jo je Denton objel in poljubil. Vsled tega so ga poslali v trimesečno ječo.

Angleški konjski hlevi v Zagrebu so vedno napolnjeni. Vsaki dan pride na angleške račune do 800 konj v Zagreb in ravno toliko jih odpravijo na Reko. V celem se bo prevzelo baje v Zagrebu 22000 konj.

Celo tovarno za ponarejanje bankovcev in znamk in sicer avstrijskih, nemških in ruskih so zasledili v graščini Döld na Švedskem. Krivci so ušli.

Konjač ustrelil človeka. V okraju Pregrada na Hrvatskem je navada, da konjač ne lovi psov, nego jih strelja. Dne 20. p. m. je prišel konjač v Druškovac in hotel tam ustreliti psa, mesto psa je pa zadel 20-letnega posestnikovega sina, ki je obležal mrtev. Ljudje so hoteli konjača obesiti, a konjač jim je ušel.

Domačega zajca s perjem na hrbtu imajo v Zhoru na Češkem. Lastnik ga je poslal društvu za zajčje reje v Bernardicah.

Izvrstna ječa. Ko je prišel pred malo dnevi zgodaj v Neudörflu pri Dunajskem Novem mestu ječar v ječo, ni bilo nikogar notri, dasi je bilo v njej še zvečer shranjeno več zrelih ptičkov. V tem je zapazil ječar v tleh luknjo, ki je peljala v vinsko klet sosednje hiše, in ondi je našel vse svoje varovance, ležeče pod velikim sodom, popolnoma pijane.

„Baron“ in pumpanje. „Baron“ Frederik Knoerz, kateri pa tudi na razna meščanska imena sliši, je v New-Yorku vestno izvrševal načelo raznih „vitezov“, „baronov“ itd. in povsodi, kjerkoli je mogel, je pumpal navadne ljudi. Končno je ga obtožilo več gospodičen, katere so hoteli vse postati baronice in katere je „baron“ kot ženin opeharil za njih posojilnične knji-

žice. Viteški „baron“ premišljuje zdaj v novojoški ječi o minljivosti ženske ljubezni.

Vagon z ljudmi je razneslo. Iz Kolonije poročajo: Na postaji Lündenscheid (Vestfalsko) so obedovali delavci in delavke v železniškem vagonu z železno pečjo. Nakrat je peč razneslo, vagon se je razletel in vsi delavci so bili težko ranjeni. Dva sta umrla. Tudi v bližini delajoče ženske so bile težko ranjene. Bajè se je zmešalo med premog razstreljivo, morda dinamit.

Sreča v nesreči. Uboga dninarica Ehrenberg v Stotterbecku pri Honetu ob Renu je podedovala po svoji sestri v Parizu 5 milijonov frankov. Revica je od sreče skoraj zblaznela!

Poskušen samomor — s slivovko. Na Dunaju je šel te dni šestošolec Friderik K. v neki hotel in je zahteval tam sobo, v katero se je zaklenil. Dve uri pozneje je zaslišal sluga hotela težek padec v sobi dijaka. Ulomili so vrata in našli dijaka — na tleh nezavestnega. Na mizi pa je bila steklenica, v kateri je bilo še malo slivovke. Zdravniki so dognali, da se je hotel dijak z alkoholom zastrupiti. Friderik K. je pozneje sam priznal, da se je hotel zastrupiti, ker je dobil v šoli slabo spričevalo.

Najnovejši stroj. Takšnega so iznašli v Ameriki, in sicer za moljenje krav.

Veren, a ne klerikalen. Dunajski listi poročajo: Nedavno je z nadvojvodo Rainerjem govoril visok cerkven dostojanstvenik o sedanji klerikalni politični struji in vprašal nadvojvoda, ali se s to strujo strinja. Nadvojvoda je dejal: „Preveč veren sem, da bi mogel postati kdaj klerikalen!“

Pomiloščen po 37 letih. V stajnski kaznilnici pri Kremžu je bil te dni pomiloščen 72letni Märmyer, ki se je zagrešil s poskušanim umorom ter je bil za to obsojen na dosmrtno ječo. Od te kazni je odsedel 37 let. Vsega vkup je bil zaprt 47 let, kajti že prej je radi družega hudodelstva dobil 10¹/₂ leta.

Dobre sorte je bil nadgozdar v Hanoveru pl. Hammerstein. Imel je 21 otrok, od katerih jih živi še 18. Ta oče si svojih lastnih otrok ni mogel zapomniti in se mu je večkrat primerilo, da je svojega sina vprašal, čegav da je. Pred par leti je imel ta oče skupaj 66 sinov, hčera, vnukov in vnukinj. Pred kratkim je umrl njegov najmlajši sin, državni poslanec pl. Hammerstein.

Kaj je klerikalizem. Nek slovanski časnik piše: „Klerikalizem (na Štajerskem pravimo fihposovstvo) je ostanek starega veka, suha mumija brez krvi in življenja, prazno poslopje, iz katerega je zbežalo vse, kar diha, a katero se vzdržuje samo po svoji teži. Najnevarnejša sila klerikalizma je njega tiho, neopazeno delovanje, po katerem posega v rodbino, šolo, znanje in umetnost, v zasebno življenje in vest posameznikov. Klerikalec je poseben sovražnik, veruje namreč le izjemoma to, kar propoveduje in je navadni farizej, kojega moramo zaničevati. Klerikalizem se rani najbolj z razumom, mislijo, vedo, našo znanstveno naobrazbo in modernim svetovnim naziranjem.“

Peš prek Donave je prišel te dni na svojih vodnih čevljih kapitan Grossmann. Na dunajskem bregu ga je pričakala velika množica.

V zapor silil. K deželnemu sodišču v Brnu se je prišel neki Tomaž Dvorak prijaviti, da je zažgal svojemu očmu hišo v Serovicah. Seveda so ga zaprli. Kmalu pa se izkazalo, da si je mož hudodelstvo le izmislil. Zakrivil pa je s tem drugo hudodelstvo, hudodelstvo goljufije. Ker se je še nadalje izvedelo, da je ukradel snop slame, da si je napravil ležišče v nekem svinjaku, obtožen je bil tudi tatvine. Pred sodiščem je izpovedal, da ni mogel nikjer dobiti dela, zato je bil primoran se sam sebe obdolžiti požiga, da je prišel v zapor, kjer ima vsaj jesti. Njegova pristojna občina je potrdila, da je mož živel res v veliki bedi, sicer pa je hvalevrednega vedenja. Sodišče ga obsodi v 14 dnevi s postom. Na sodnikovo vprašanje, ali je s kaznijo zadovoljen odgovori: „Če bi me vsaj do žetve zaprli, potem bi že bilo dobiti dela“. Ko bo prišel mež iz zapora, bo primoran storiti kako hudodelstvo, da pride do hrane v zaporu. Ko pa bodo statistiki sestavljali podatke o naraščanju hudodelstev, gotovo bodo naštevili vse druge vzroke, le bede ne.

Odvetnik in tat. Nedavno je prišel neki mladenič, ki je bil obdolžen tatvine, k odvetniku v New Yorku in ga je naprosil, naj ga zagovarja. Odvetnik je za zagovor zahteval 40 dolarjev. Ker pa toženc ni imel potrebne vsote, je ostavil pri odvetniku svojo zlato, 70 dolarjev vredno uro. Odvetnik je svojega klijenta tako izvrstno zagovarjal, da so ga oprostili. Ko je bila obravnava končana, se je toženec odvetniku zahvalil ter dejal, da pride v dveh urah po svojo uro. Ker pa oproščenega tatu ni bilo, je odvetnik preiskal zlato uro in našel, da je brez koles, in se je zlato spremenilo v navadno medeno ploščevino. Odvetnik sedaj čaka, da pride njegov klijent zopet k sodišču.

Gospodarske stvari.

Kedaj se naj živini poklada. Samo enkrat na dan menda nikjer ne krmijo; to bi pri rastlinojedih živalih povzročalo mnogo neugodnostij, krma bi se zelo nepopolno izrabila in živina bi se slabo redila; dvakratna krmitev pa bi se pri odraslih govedih že dala izpeljati. Odlični gospodar je krmil mnogo let takole: Prva krmitev je bila čas od 7. do 9., druga popoldne 3. do 2. Pri vsaki krmitvi je pokladal po dve porciji, prva je obstajala iz rezanice z močnimi krmili, druga iz sena; konci vsake krmitve je pokladal celo peso, zvečer ob 9. slamo. Večinoma so imele živali tedaj opraviti še s prežvekovanjem in niso kazale nagnjenja vstati. Ako se prepogosto — štiri do petkrat — polaga, se moti živina pri važnem opravilu prežvekovanja. Sicer se more pa pri mlečni živini ravnati čas krmitve po času molženja, kjer se trikrat krmiti ne da. Ni pa dobro, kravam pokladati med molžo, ali takoj po molži.

Trikratno krmljenje (zjutraj ob 5., dopoldne ob 11. in popoldne ob 5.) je zelo ugodno in posebno tam

najboljše, kjer je malo močnih krmil in zelo veliko grobih krmil. Za zelo brejo živino je odločno najboljše trikratno krmljenje. Delavna živina naj se kolikor moč tako krmi, da je mej krmitvijo in mej pričetkom dela odmor. Ta je zlasti tedaj potreben, ako se krmi mnogo močnih krmil in delo je hitro in naporno. Delo koj po krmitvi moti prebavljanje, ker odvaja kri od želodca k delujočim okostnim mišicam, kar neugodno vpliva na tvoritev želoučnega soka. Pred kratkim je dokazal Salviola, da ima želodčni sok utrujenih živalij premalo kisline in klora in zato tudi preslabo prebavlja. Poleg tega je brzo delo po močnem krmljenju lahko provzroči motenje v prebavljanju in celo klanje razne vrste. Kjer se ne more privoščiti živini živini potreben odmor, naj se prične delo v počasnem koraku. Pri delavnem volu naj se gleda na to, da se da večina — kakih $\frac{2}{3}$ — močnih krmil zvečer po delu, kajti konj ne dela s krmo, ki jo je ravno pozobal — kakor se prerado misli, ampak s krmo od prešnjega dne. Močna krmila, ki jih pokladamo neposredno pred napornim delom, dajo pa več gnoja, ona pa, ki jih povžije živina zvečer po delu, krepijo mišice. Za kratek odmor med delom je pripravno krmljenje z nalašč za to pripravno krmljenje z nalašč za to pripravljenim kruhom. V obče se priporoča enakopitarje krmiti štirikrat na dan. Čim mlajše so živali, toliko večkrat je treba krmiti. Nalašč v ta namen napravljeni poskusi so dokazali, da provzroča samo dva do trikratno sesanje na dan teličkom motenje v prebavilih in kronično (od časa do časa se ponavljajoče) napenjanje. Telečji želodček obsega pri ravno storjenem teletu povprečno 1 dober liter; če pa se da teletu na dan dobrih 6 litrov v štirih obrokih, tedaj zastane mleko v predželodcu, v katerem se pa mleko vsled pomanjkanja želodečnih sokov ne prebavi, ampak začne kipeti. Daljna slaba stran je tudi to, da živali pri redkejšem napajanju prehlavno pijo. Požiralnik potem ne more vsega mleka voditi v tako zvani sirišnik, ampak nekaj ga gre v druge dele telesa, kamor ne spada. Vsa sredstva, ki dose-gajo, kakor sesanje, počasno pitje mleka, so za rejo telet velike važnosti. To bi lahko dokazali s stotino zgledov.

Kaj početi, če sadno drevo postaja nerodovitno. Pogostoma si gospodarji belijo glavo s tem, kako bi drevo, ktero bolj ali manj hira, naredili rodovitno. Nerodovitnost sadnih dreves izvira iz raznovrstnih vzrokov, in kdor jej hoče priti v okom, mora najprej te vzroke poznati. Ti vzroki so pa dvojni, vnanji in notranji. Vnanji vzroki so: neprimerno podnebje, lega, neprimerna zemlja za dotično vrsto; notranji vzroki so: premočna in presilna in pa oslABLJENA življenska delavnost. Če sta podnebje in lega za kakšno vrsto neugodna, če les te vrste ne dozori popolnoma, če pogosto pomrznejo cvetni popki, takrat je treba, da se izmeni vsajeno drevo z drevesom druge vrste, ktera po skušnjah v tem kraju in v teh razmerah dobro uspeva. Če je drevesni nerodovitnosti vzrok nerodovitna zemlja, je treba to napako kolikor mogoče odstraniti. Če je zemlja premokra, jo je treba osušiti,

preslabo zemljo zboljšati in ji primešati gnoja mešanca. Če drevo zato ni rodovitno, ker je pregloboko vsajeno, kar se le prepogosto in prerado dogaja, da se le redkokdaj pomagati, vsaj popolno ne, čeprav se okoli drevesa nekoliko odkoplje vrhnja prst. Če tako drevo še ne stoji čez 10 let, so mora odkopati kolikor mogoče okoli in okoli in z vso grudo toliko vzdigniti, da pride v pravo višino. Ako pa je vzrok nerodovitnosti v drevesu samem, in sicer v tem, da drevo premočno žene, tedaj globočja zareza v drevesni lub „puščanje“ na deblu in po debelejših vejah malo pomaga. Včasih pomaga, če se poleti odčesnejo nekatere korenine. Če bi zemlja, v kateri stoji drevo, bila predobra, premastna, se morajo okoli drevesa posaditi sadeži, ki je močno izvlečejo, kakor pesa, zelena itd. Če je pa drevo samonasebi že slabo, in preslabo raste, se mora pomladiti krona sama, in ko brž iz krone požene kaj mladik, se mora drevesu pognojiti in sploh zemlja okoli drevesa zboljšati. Nerediteljno vzrok nerodovitnosti sadnih dreves je pometovanje cvetja pri peškatem drevju. Ako blizu cvetja naglo poženo mladike, drevo rado pomeče cvetje, ker mladike porabijo sok, cvetje pa oslabi. Najboljše sredstvo proti temu je puščanje na vejah. S tem se zadržuje del redilnih sokov v spodnjih delih vej, da mladike ne morejo več preobohotno preraščati cvetja. V prihišnih vrtih se prav rado zgodi, da drevesca prebujno rastejo in ne rode, ker jim korenine segajo v premočno gnojene grede, kar se posebno v špargljevih gredah rado dogaja. Tu je mnogokrat težko pomagati. Sočivne grede morajo dati dobrih pridelkov in se morajo ravno zaradi tega krepko gnojiti; to pa ravno pospešuje močno rast sadnih dreves. Pridružijo se še hude bolezni, kakor ožig, rak, ozeblina, in tako se zgodi, da posebno jablane in črešnje, ki stoje v sočivnih vrtih, prav revno uspevajo. Nekaj se pomaga, če se okoli korenin in med nje nasuje zidna sipa, še bolje pa kaže v takih vrtih saditi le hruške, češplje in slive, ne pa jablan in črešenj. Primeri se pa tudi večkrat, da je spodnja zemlja, v kateri stoje drevesa, že popolnoma izsesana in da drevju pomanjkuje hrane in zemeljske moči. Tu pomaga razen močnega obrezanja in trebljenja dreves gnojitev spodnje zemlje. Zato pa je najboljši gnoj iz greznic in smradotokov, kateremu se primeša še lesni pepel. Gnoj se mora stanjšati z vodo, in ta zmes se poleti vliva v luknje blizu drevesa, najbolje meseca julija in avgusta. Luknje se napravijo $\frac{1}{2}$ metra globoke in vanje se potem vliva $\frac{1}{2}$ škropilnice takega gnoja in se dopolni z vodo. Tri luknje zadoščajv za eno drevo.

(Po kmetovalcu.)

Krava, ktera je dosedaj dojila in se ji je tele odstavilo, ne da več mleka, dasi ima veliko vime. Kaj je temu vzrok in ali imajo sosodje prav, ki pravijo, da je kravi narejeno. Odgovor: Sosodje nimajo prav, če pravijo, da je kravi narejeno, temveč je njim nekaj narejeno v možganih, drugače bi ne trdili takih budalostij. Da krava zadržuje mleko, kadar se ji tele vzame, ni nič nenavadnega in se dostikrat pripeti, in sicer iz ljubezni do mladiča, t. j. iz nekega not-

rajnega nagona zadržuje krava mleko za tele. Krava pa takole dela: S tem, da zadržuje sapo, stisne trebuh, kar naredi, da se žile v trebuhu napolnijo s krvjo. Vsled velike množine krvi sesci ne prepuščajo mleka. V takem slučaju priporočajo v sesce vtakniti mlečne cevke, skoz ktere potem odteče mleko. Čez nekaj časa potem krava samaosebi opusti pridrževanje mleka. Mlečne cevi se kupijo.

Kdaj je bolje presajati divji kostanj, jeseni ali spomladi? Odgovor: Odgovor na Vaše vprašanje velja tkoraj za vse vrste drevja. Splošno velja jesenska saditev za boljše, izvzemši v prav rahli zemlji, na kateri naj se spomladi sadi. Sadjarji se drže načela, da je na težki in mrzli zemlji bolje saditi jeseni, na rahli in gorki pa spomladi ali jeseni; merodajna za uspevanje drevja ostane vendarle natančna in pravilna saditev.

Loterijske številke.

Trst, dne 22. februarja: 68, 39, 30, 7, 55.
 Gradec, dne 1. marca: 18, 85, 32, 52, 45.

Išče se hlapec

ki je zvest, priden in trezen, za domača dela in vožnjo pive. Kje, pove uredništvo „Štajerca“. 458

Iščeta se: oženjen hlapec k volom in oženjen hlapec h konjem.

Vojaščine prosti in srednje starosti z dobrimi spričevali imajo prednost. Oba razumeti se morata na poljedelska dela in znati dobro voziti. Stanovanje in drva prosto, plačilo in hrana po pogodbi. Službe se zamorejo nastopiti takoj. Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Štajerca“ v Ptuj. 457

17leten fant bi se šel rad učiti v Ptuj ali sploh v ptujski okraj za šlo-serja ali v prodajalno. Naslov se izve pri upravništvu „Štajerca“.

Na rudarske svetilnice (lampe)

se opozarjajo rudarji in trgovci. Svetilnice so iz belega pleha in to naj-novejše in najboljše samo-iznajdbe, ki svetijo prav dobro in se olja dosti prihrani. Cene so I. vrste 90 kr., II. vrste po 80 kr., III. vrste po 70 kr. in IV. vrste po 60 kr. Pošlje se več skupaj ali poedina. Se priporoča: **Matevž Železnik**, rud. penzionist v Petrovčah pri Celji. 452

Časnik „Štajerc“

zastopa kmečke koristi in prinaša najnovejše novice ter šaljive pripovedi, velja za celo leto s poštnino vred **samo 60 krajcarjev** ali 1 K 20 h. Naroči se na ta časnik lahko z vsakim dnevom. Naročnina poslata je naprej z natančnim naslovom. Na samo naročilo brez denarja, se časnik ne pošlje.

Kdor nam pošlje kakšen dopis, naj pridene svoje ime na poseben listek. Imena seveda ne izdamo.

Ker „Štajerca“ čita najmanj 200 tisoč ljudij, se opozarjajo vsi tisti, ki imajo kaj za prodati ali kupiti, kaj za v najem dati, iščejo kake službe, ali sploh imajo kaj po časnikih naznaniti, naj se blagovolijo zaupno obrniti na list „Štajerc“. Cene so jako nizke. Za manj kot eno krono se oznanila ne sprejemajo. Pri oznanilu ene krone piše se lahko 30 do 40 besed.

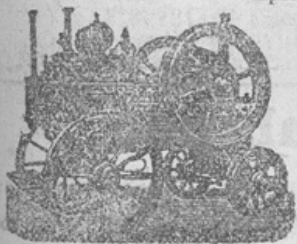
Glavno zastopstvo marienfeldske tvornice motorjev in lokomobil

(Marienfelder Moteren- und Locomobilen-Fabrik)

Dunaj VIII/2 Josefstädterstrasse 64

nasproti postaje mestne železnice „Josefstädterstrasse.“

Zaloga motorjev in lokomobil, ki se gonijo s petrolejem, bencinom, spritom in plinom.

Nikake nevarnosti glede ognja ali da bi se raznesli, so vedno pripravljene za delo. — Najboljši in najmočnejši stroji, kar se tiče vstrajnosti. — Primerni za kmetijske, industrijske in druge namene. — Popolne mlatilne priprave. — Mlatilnice od Hofherrja in Schranza.

Gonilni stroški ene konjske moči za eno uro samo 4 do 6 vinarjev!!

■ Ceniki brezplačno in poštnine prosto. ■ 340

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osebi, kateregakoli stanu proti poštnemu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem svetu, to je za **samo**

2 kroni 60 vin.

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

s triletnim jamstvom. Vrhu tega dobi vsak naročitelj elegantno, fino faconirano verižico brezplačno priloženo. Ako bi ura ne ugajala, se jo premeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino le

zastopstvo za švicarske ure v Krakovu J/I
poštno predalo št. 29. 307

Na več let

se da v najem

krčma, mesarija, trgovina in kovačija. Kovačija se odda vsaki čas, drugo pa od 20. marca t. l. Več pove lastnik **Ivan Pavalec** pri Sv. Juriju v Slov. goricah. 439

Pozornost!!! Colnine prosto!!! Pozornost!!!

Prekosi vsako konkurencu.

Mi pošljemo vsakomur „Colnine prosto“ 3 m štofa dobre, močne kvalitete, za kompletno jesensko moško obleko svetlo ali temno, gladko, progasto ali karirano za pod sramotno ceno od gl. 2.30, kakor 3 m črn. kamgarna kompl. elg. moško salonsko obleko gl. 3.70 Dalje en kompl. jesenski ali zimski moški površnik, dober, kodričasti štof za ceno od gl. 3.30, vse colnine prosto.

Naše oznanilo se opira na strogi basis, od kojega bonitete naj se vsakdo prepriča in je risika popolnoma izključena, ker se neprikladno zadovoljno ramenja ali denar nazaj pošlje! Dobavlja se proti poštnemu povzetju ali če se denar naprej vpošlje, samo in edino skoz **Jungwirth's Expeditionshaus Krakau, Postfach Nr. 29.** 328

Giht- in reumatismus-eter.

Ta v „Mohren“-lekarni v Radgoni največ iz na telo okrepčevalno delujočim aromatičnim zdravilnim sredstvom pripravljeni eter se kot bolečine olajšajoče mazilo najboljše priporoča. Cena ene steklenice z natančnim poravnim navodilom velja 50 kr ali 1 krono.

S pošto proti poštnemu povzetju (Nachnahme) se manj kot 2 steklenici ne razpošiljajo. 323

RAZGLAS.

445

Pozivljajo se vsi tisti posestniki mesta Celje in celjske okolice, kateri nameravajo uvesti gnojniščne jame (Mehrungruben), katere so se od strani isto-zadevne občine po zahtevi ugodno narediti zahtevale, da se najkasneje **do 1. marca 1902** pri podpisanemu mestnem uradu zglasijo in naznanijo približno, koliko bodejo potrebovali.

Približni pogoji dobave dajali se bodo naznanje pri podpisanem uradu.

Mestni urad Celje, dne 9. februarija 1902.

Župan: **Stiger.**

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva ••••
Kneippova sladna kava

Dobre ure in po ceni

proti 3letni pismeni garanciji, prodaja in razpo-
šilja

Karl Ackermann,

urar, trgovina s zlatnino, srebernino in
optičnim blagom v PTUJU, v gledališkem posloju.

Dobre nikelnaste remontoir-ure od gl. 3.50 višje.	Dobre pendel-ure z bitjem ur od gl. 6.50 višje.
Dobre sreberne remontoir-ure od gl. 5.50 višje.	Pristne sreberne veržice od gl. 1.20 višje.
Dobre prave zlate remontoir-ure od gl. 15.— višje.	Pristne sreberne poročne prstane, par od gl. —80 višje.
Dobre stenske ure z bitjem od gl. 2.50 višje.	Nikelnaste ure, budilke od gl. 2.— višje.

Vse druge ure, zlatenino in srebernino, ter optično bjago, kakor tudi vse
v to stroko spadajoča popravila, dobro in po ceni. 14

Mala usnjarija (Gerberei)

se pod prav ugodnimi pogoji proda. Vprašati
je pri

Anton Körber

v Hočah pod Mariborom. 444

Sprejme se

knjigovezni učeneec

s potrebno šolsko izobrazbo, več nemškega in slo-
venskega jezika, v knjigovoznici

W. Blankeja v Ptuj.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporo-
čena v stotinah zahvalnic, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila
vsak dan takej pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzetjem,
tudi celo samo en komad z natancnim rablilnim navodilom.

Za stedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerвозne, okrevaajoče, slabotne, malo-
krvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, raz-
dražujoče kave in ruskega čaja Doktor pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje
branično sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček
(1,4 kilo vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, kre-
pilno, boleš utežujoče, tek vzbujaajoče, čisti želodec in pospešuje
prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, ka-
kor se to šestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to
sredstvo zoper bolezn, ki morejo nastati vsled zapche, napenjanja itd. Skatla
42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — **Pocukrone kroglice.** Skatla 80 h, tri skatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali želišni sirup, prirejen z lahko raztvarljivim
apnenim železom, utešuje kašelj, raztvarja sliz, lajša bol in kašelj,
vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov ovet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajša-
ajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživlajoče drg-
nenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa,

Varstvena znamka.

preskušeno sredstvo proti boleznim kurjin
očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeb-
linam. Ima to veliko prednost, da je treba s
priloženim čopičem bolno mesto zgolj nama-
zati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.
Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedel-
cev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževan-
je zdrave in krepke živine, opozarjamo isto
posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne
pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

318

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri
kravah, volh in konjih. Ze blizu
50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, ka-
dar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mle-
ko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K,
pet zavojčkov samo 4 K.

Prašičji redilni in krmilni prašek. Varstve
no in dietetično sredstvo za praši-
ce. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in
tošice. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Ta prašičji prašek in Kakao sladni čaj dobite tudi v vseh prodajalnicah,
če pa ne, potem po pošti.

Varstvena znamka.

Posestvo na prodaj

je v lepem, rodovitnem kraju, na katerem se lahko redi šest
glav živine. Kraj je pripraven za krmo in trgovino. Hiša in
hlev je še čisto nova. Sveta je 11 oralov, obstoječ večinoma iz
travnikov. Cena vsemu temu posestvu je 7000 glđ. Več pove

Ivan Lamprecht, trgovec

v Puščavi, pošta Faal pri Mariboru. 428

Prodaj ali v najem dam na več let

lepo posestvo z rodovitnimi njivami, travniki, sadnim vrtom,
zago, mlinom, delavnico za kolarja ali mizarja na vodno moč,
z dvema band-žagama in cirkolarom in se napravi še lahko
takih priprav. Vodne moči 36 konjskih sil. Potem je kovačija
na 2 ognja, gostilna z ledenico, vse na lepem kraju, 10 minut
od kolodvora. Tudi je več tisoč štang hmelja. Ako je vse to za
enega preveč, odda se tudi posamezno. Cena je 16.500 glđ.

Pogoji so jako ugodni. Kupec naj se oglasi pri

G. Saverschnik-u v Št. Petru v Savinjski dolini. 430

Gostilna v najem zastoj

se odda za eno leto v Dolencah pri Podlehniku, okraj Ptuj.
Hiša obstoji iz dveh sob, treh podstrešnih sob, magacinom,
dveh hlevov, dveh kletij, skednja, kolarnice in štiri svinjakov.
Se tudi proda. Orane zemlje s travniki je 8 oralov. Vprašati
je pri Jožef Cafuta v Dravcih, pošta Sv. Vid pri Ptuj. 451

**Poljedelska, zelenjava in cvetlična semena od
Edmund Mauthner-ja v Budimpešti.**

Prodaje po izvirnih cenah glavnega kataloga samo

Adolf Sellinschegg

trgovina „pri zelenem vencu“ nasproti gledališča v **PTUJU.**

Vsakovrstna deteljna semena:

stajerska 3letna, lucerna 7letna, rudeče cveteča 1letna predenice prosta, Esperset, hmeljska šotska, švedska vund ali tanen detelja, bela travniška detelja.

Krmilna pesna semena:

mamuh dolga, rudeča velika (Riesen), ekerndorfska rumena in rudeča velika podolgasta, eberndorfska rumena okrogla sladkorna pesa velika za krmljenje, podzemska koloraba za krmljenje, veliki koren za klajo, nove velike buče z jedrami brez lupink² za olje dobivati, grašica, solnčne rože, mak, konoplje, lan, orgščica, ženof in pesna semena, sadna čebula, (luk) mala in rudeča.

Vrsta travnih semen:

Travna mešanica za mokra in suha tla. Ravgras, Honigras, Kamgras, Knaulgras, Fioriengras, Goldhafer, Rispengras, Wiesenschwingel, Wiesenfuchs, nizka trava, Thimotheusgras.

Zelenjadna semena in za cvetljice.

Gumi za požlahtnenje ameriškanskih trt, najboljše vrste. Rafija, svetla dolga, dobro vežilno blago za vinograde. Galica, rimsko žveplo najfineje, kadilna smola za vinograde za varstvo slane, novi kuhani, in prekuhani štopelni za požlahtnenje trt, drevesni vosek za sadna drevesa, milo (Schmierseife) in mrčesni prašek proti krvni uši, dalje umetna gnojila, Tomaževa moka, koščena moka amonijak in kali, superfosfati, kilisalpeter, vinograška gnojila. Prodaja judendorfskega roman- in portland-cementa, kotran in karbolej. Barteljevo klajno apno, neobhodno potrebni dodatki h krmi za mlado, molzno in brejo živino. Vasilinovo mazilo za usnje, rumeno Rusko patentovano mazilo za usnje. Štedilni kolomaz.

Ceniki zastoj in franko.

Iz ajde.

	Štev.	Cena avstr. velj. za 100 kg.	
		K	h
Ajdova moka, fina	A	28	—
Ajdova moka, sredna	B	22	—
Ajdovi otrobi		10	—
Ajdovi gris		25	—

Iz koruze.

Koruzni gris, rumen		19	—
Koruzna moka Ia., rumena		17	—
Koruzna moka IIa., rumena		15	—
Koruzni zdrob, rumen		12	50

Iz rži.

Ržena moka, izvleček	0	25	—
Ržena moka, fina	I	23	—
Ržena moka, sredno fina	II	21	—
Ržena moka, manj fina	III	19	—
Moka za klajo		10	—
Rženi otrobi		9	—

Iz pšenice.

Gris, fin ali debelozrnast	—	30	—
Pšenična moka (Kaiser-Auszug)	0	30	—
» » (Mundmehl-Auszug)	1	29	—
» » (Extra-Semmelmehl)	2	28	—
» » (Semmelmehl)	3	27	—
» » (Extra-Brodmehl)	4	26	—
» » (Mittel-Broemeh)	5	25	—
» » za kruh	6	24	—
» » za črni kruh	7	20	—
Moka za klajo	8	10	—
Pšenični otrobi	—	9	50
Mešana moka za kruh		19	—
Prosenka kaša		21	—
Ječmenova kaša		23	—

Umetni in valjni mlini

F. C. Schwab v Ptuj.

450

Povabilo

k

glavni seji društvenikov založnice

(Vorschusscasse), katera se bode vršila v nedeljo 16. sušca t. l. predpoldne ob 9 uri v družbeni pisarni na rotovžu.

Glavni red:

1. Sklep računa za leto 1901.
2. Volitev treh preglednikov za račune,
3. Določba obrestne mere vlog in posojil.
4. Določba remuneracije uradnikov in slug.
5. Izvolitev treh nadzornikov na mesto treh po § 23 pravil izključenih nadzornikov
6. Odobrilo izstopa več udov.
7. Odobrilo vstopa več udov.
8. Sklep o porabljenju čistega dohodka leta 1901.
9. Različni predlogi.

Slov. Bistrica, dne 17. februarja 1902.

G. Jagodič
ravnatelj.

454

Učenec

za mešano trgovino se sprejme takoj.

Ponudbe naj se pošljejo na

M. Löschnigg

455 Rogačka Slatina (Rohitsch-Sauerbrunn.)

Dve lepi posestvi

na deželi pri Mariboru obstoječi iz stanovanja in gospodarskih poslopij, travnikov, njiv, sadnega vrta in vinogradov, se prav po ceni prodaste. Pojasnila o tem daje **Heinrich Mallner, Auberg**, pošta Maribor. 456

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.

Občenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Razglas.

Letni, mesečni in tedenski sejmi v Ptuj.

 Letni sejmi:

(Kramarski, živinski in lesni sejmi)

23. dne aprila, 5. dne avgusta in 25. dne novembra.

 Konjski in goveji sejmi:

Vsako **prvo** in **tretjo sredo** v mesecu, izvzemši prvo sredo avgusta meseca in tretjo sredo novembra mesca, in sicer zaradi tega, ker se vrše v dotičnih tednih zgoraj navedeni letni sejmi. — Po tem takem vršita se v mestu Ptuj **vsaki mesec dva goveja in konjska sejma.**

 Svinjski sejmi:

Vsako **sredo**. Ako je v sredo praznik ali letni sejem, tedaj dan popreje.

 Tedenski sejmi:

Vsako **sredo** in vsak **petek**, posebno za meso, slanino (špeh) in perotnino.

Ob zgoraj navedenih dneh prodajajo se na trgu ob ledji (Lend) velike množine stavbenega tesarskega lesa, krajnikov, letev (lat) trsnega kolja i. t. d.

Mestni urad v Ptuj.

Župan:

J. Ornig.

Mestna hranilnica v Celji.

1. Celjska mestna hranilnica nahaja se v lastnem zavodnem posloppju, Ringstrasse šte. 18.
2. Hranilni vložki obrestujejo se s 4% nimi obrestmi; rentni davek trpi hranilnica. Stanje vložkov znašalo je koncem leta K 8.833.560.42.
3. Posojila na hipoteke se s 5% nimi, menična posojila s 5 $\frac{1}{2}$ % nimi in zastavna posojila proti 5% nimi obrestmi oddajajo.
4. Hranilnica daje v najem železne blagajnične predale pod zaklepom najemnika in pod sozaporom hranilnice v varno shranjenje vrednostnih papirjev; prevzame tudi odprte depote.
5. Vplačila v Celjsko mestno hranilnico zamorejo se tudi potom vložnega lista ali čeka poštne hranilnice na račun šte. 807.870 zvršiti. Vložnice se oddajajo na zahtevanje.
6. Podružni zavod in Giro-Conto avstr. ogerške banke.
7. Kreditno in posojilno društvo »Celjske mestne hranilnice« daja menična posojila proti 5 $\frac{1}{2}$ % nimi obrestmi.
8. Uradne ure za stranke so ob delavnikih od 9—12 ure dopoldne določene do preklica.

Ravnateljstvo.

Prodaja in prevzetje
vsakovrstnih popravil
optičnega blaga
kakor nosnikov (Zwicker)
očalov, barometrov, termo-

metrov, daljnogledov, vage za mošt, vino, žganje, jesih, libele (Wasserwagen) itd. itd. pri

KARL ACKERMANN-U, urarju
trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnim
blagom v **Ptjuju** v gledališkem posloppju. 182

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jaje?
več in boljšega mleka?

debele in čvrste prašiče?

zdravo in lepo mlado živino?

močno in trepžno vprežno živino?

potem primešujte k krmi Barthelovo poklajno
apno.

za ta mali trošek Vam ne bo nikdar žal.
Navodilo dobiti je brezplačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju
X. Keplergasse 20.

Zalogo Barthelovega poklajnega apna imajo tudi: **Adolf Sellinschegg** in **Jos. Kasimir** v Ptjuju, **R. Prettner** v Radgoni in **Franc Frangeš** v Mariboru, **Franz Rupnik** v Konjicah in **Johan Pungarscheg** v Slov. Gradcu. 350

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Pauko.

C. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznano izvrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

364

Redka prilika.

Čudovito po ceni.

400 komadov za 1 gld. 80 kr.

1 dražestno pozlačena ura z verižico, s 3letnim jamstvom, 6 kom. prima žepnih rut, 1 svetovno patentovani žepni tintnik od nikla, 1 mičen album za slike, obsežajoč 36 najlepših slik sveta, 1 mašina za računiti »Patenta«, katera izračuni samo najtežje eksemble, k temu eno navodilo, 1 spisovnik za pisma, poraben za vsakogar, 5 kom. najlepših razglednic, 5 kom. čudovitih prerokovanj egiptovskih prerokovalcev, ki vzbujajo veliko smeha, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumb iz double-zlata patentovana zapona 3%, zlata, 1 prijetno dišeče toaletno milo, 1 fino žepno zrcalo, 1 prakt. žepni nožič, 1 ff nastavek za smotke z jantarom, 1 moderni moški prstan s imit. zlahtnim kamnom, 20 komadov pisarniških predmetov in še 300 raznih v gospodinjstvu neizogibno potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja proti poštenu povzetju ali če se denar naprej pošlje, samo 1 gld. 80 kr. skoz razpošiljavnico Ch. Jungwirth, Krakav, A. Risiko izključen. Za neugajajoče se vrne denar. 341

Sadna drevesa

iz preskušanih lastnih dreyesnic in sicer: jabolke po K 1.— do K 140; hruške po K 1.20 do 1.60. — Iz boren jabolčnik iz lastnih kletij od 14 do 18 vinarjev za liter ponuja Oskrbništvo Marenberg (Gutsverwaltung Marenberg). Tam dobijo se tudi jorkširski plemenski prašiči. 334

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptjuju
zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova
parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spa-
hati i. t. d. 30

!!Novost!!

Cekaco

šte. 142 EF
in F siv

Registrirano

Najfinejše

pero za pisarne in korespedenco.

Izjemno trepžno in čvrsto.

Z najfinejo in fino konico (špico).

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s papirjem in pisarskimi potrebščinami.

Karol Kuhn & drug na Dunaju

Vstanovljeno 1843.

Tisk: W. Blanke v Ptjuju.